

30. Urheilu- ja ulkoiluvirasto

Kansliatoimiston henkilökunta ym. Vuoden 1970 päättyessä oli toimistossa yhdeksän vakinaista viranhaltijaa sekä kolme työsuhteessa olevaa kuukausipalkkaista toimihenkilöä.

Kansliatoimiston pitämään viraston diaariin kirjattiin kertomusvuonna 1 383 saapunutta ja 405 lähtenyt kirjettä.

Toimiston yhdeksälle viranhaltijalle myönnettiin sairauslomaa yhteensä 56 päivää ja 230 työntekijälle yhteensä 3 207 päivää. Kertomusvuoden aikana sattui 34 tapaturmaa, joista aiheutuneet 515 lomapäivää eivät sisälly edellä mainittuihin lukuihin.

Viraston 15 autoa ajoivat yhteensä 239 993 km ja ne 18 viranhaltijaa tai työntekijää, joille oli myönnetty oikeus oman auton käyttämiseen virkatehtävissä, virka-ajoa 121 003 km.

Ohjaustoimistossa oli kertomusvuoden aikana yksi vakinainen viranhaltija. Ympärivuotisessa työsuhteessa oli 12 henkilöä sekä kausi- ja kurssiohjaajia 92. Näistä suurin osa, 68, oli uimaloiden kesäaikaisia uimaopettajia ja -vartijoita.

Ohjaustoimintaa harjoitettiin entisiä muotoja noudattaen. Erityistä huomiota kiinnitettiin kysynnän jatkuvan lisääntymisen vuoksi tennis-, pujottelu- ja uintikurssien sekä kuntoharjoitustoiminnan kehittämiseen.

Kuntoryhmätoiminta jaettiin kolmeen erilliseen kauteen: kevätkausi, kesäkausi ja syyskausi. Toiminnan laajentumista kuvaa se, että osanottajien määrä oli kertomusvuonna 4 841, kun se v. 1967 oli 2 140.

Kuntosalitoimintaa laajennettiin huomattavasti. Toimintaa järjestettiin kahdessa erillisessä jaksossa: kevät- ja syysjaksossa ja osanottajia oli yhteensä 3 743 (ed. v. 1 944). Syyskauden alusta aloitettiin miesten ja naisten kuntosalitoiminta Urheiluhallit Oy:ltä vuokratusta Kontulan kuntosalissa.

Talvikauden ulkoilutoiminta. Talven sääolosuhteet sallivat suunnitellun talviulko-ohjelman toteuttamisen. Muuallakin havaittu hiihtourheilun painopisteen siirtyminen alppihiidosta maastohiihtoon ilmeni pujottelukurssien osanottajamäärän vähentymisenä edelliseen vuoteen verrattuna. Ohjaustoiminta keskitettiin jouluihin ja urheiluloman ajaksi. Pikaluistelun ja mäenlaskun ohjauksessa käytettiin apuna helsinkiläisiä urheiluseuroja. Ohjauksen puitteissa järjestettiin 22.2. Suomen mäkipäivä.

Kurssimuotoinen toiminta

Ohjauskohde	Ohjauspaikkoja	Kurssien lukumäärä	Ohjauskertoja	Osanottajien määrä
Pujottelu	6	26	283	403
Taitoluistelu ...	5	11	85	274

Avoimen toiminta

Ohjauskohde	Ohjauspaikkoja	Ohjauskertoja	Osanottajien määrä
Mäenlasku	6	131	89
Pikaluistelu	2	14	55

Ohjattu ulkoilu ja retkeily. Kertomusvuoden aikana järjestettiin kahdeksan opastettua talvi- ja 16 kesäretkeä ja tilaisuutta. Osanottajia oli yhteensä 11 152. Retkien järjestäjäseuroina toimivat edelleen Helsingin Latu, Helsingin Matkailuyhdistys ja Helsingin Työväen Retkeilijät. Ohjaustoimisto edusti kaupunkia Tahkon Hiihdon sekä Seitsemän Veljeksen hiihdon ja vaelluksen järjestelytoimikunnissa.

Tantsut. Kesäkauden aikana järjestettiin neljä tantsutilaisuutta yhteistoiminnassa Seurasaarisäätiön ja seitsemän kansantanssijärjestön kanssa. Tantsujen ohjelmaan kuuluivat kansantanssiesitykset, soittokunnan ja kuoron konsertit, yleisön ohjatut tanssit, leikit, kilpailut ja yhteislaulut. Tantsutilaisuuksissa oli yleisöä yhteensä 2 030 henkilöä.

Uimakoulu- ja hengenpelastustyö. Uima- ja urheilunopetusta järjestettiin lapsille ja nuorisolle 9.6.–15.8. välisenä aikana 20 uimarannalla ja niiden läheisyydessä olevilla kentillä sekä kolmessa ulkouimalassa. Toiminnasta vastasivat 28 uimaopettajaa ja 40 uimavartijaa. Uimaoppilaita oli yhteensä 1 294. Uimataidon saavutti 700 lasta, 300 lasta suoritti uimamaisterin ja 636 lasta uimakandidaatin tutkinnon. Uimamerkkisuoritusten määrä oli 2 070. Uimakoulutyöhön osallistuneiden lasten kokonaismäärä oli 4 610. Hengenpelastusnäytöksiä ja harjoitustilaisuuksia järjestettiin kesän aikana 24. Lisäksi järjestettiin aikuisille uimaopetusta sekä Uimastadionilla että Kumpulán uimalassa. Kahdeksalle uimakurssille otti osaa yhteensä 126 henkilöä, joista uimataidon saavutti n. 50 %.

Uimakursseja järjestettiin talvikaudella Pirkkolan, Yrjönkadun ja Kontulan uimahalleissa. Aikuisille järjestettiin 12 kurssia, joista alkeiskursseja oli 10 ja jatkokursseja kaksi. Kukin kurssi käsitti 10 opetuskertaa. Osanottajia oli yhteensä 108. Lisäksi järjestettiin lapsille yht. 22 kurssia, joilla oli 362 osanottajaa.

Tenniskurssit. Kiinnostus tenniskursseja kohtaan jatkui edelleen voimakkaana ja

kurssien määrää lisättiin entisestään. Lauttasaaren, Velodromin ja Roihuvuoren tenniskenttien lisäksi saatiin uusiksi toimintapaikoiksi Vartiokylän tenniskenttä ja Ruskeasuon sisähalli. Osanottajien määrä 67 kursilla oli yhteensä 1 069.

Nuorten leiritoiminta. Kesäkauden 1970 aikana helsinkiläiset voimistelu- ja urheiluseurat järjestivät 23 kesäleiriä nuorisojäsenilleen. Kaupunki tuki leirejä avustuksin ja pyrki valvomaan suoritetuin tarkastuksin, joita oli 5, niiden tasoa. Osanottajia leireillä oli yhteensä 678.

Helsinki–Tallinna kuntokilpa toteutettiin neljänä erillisenä, viikon mittaisena ja eri vuodenaikaan sijoitettuna osakilpailuna. Viikkojen aikana pyrittiin rekisteröimään mahdollisimman tarkkaan kaikki kaupungin alueella sisä- ja ulkoarjoituspaikoilla tapahtunut normaali toiminta, johon kaupunkilaiset osallistuivat kuntoillen tahi kilvaten päivittäin vähintään puolen tunnin ajan. Kilvan tarkoituksena oli vetää kaupunkilaisia mukaan säännöllisen tapaliikunnan harjoittajiksi ja aktivoida seuroja ja yhteisöjä järjestämään jäsenistölleen sekä muille helsinkiläisille kilvan aikana liikunta- ja kilpailutilaisuuksia. Helsingissä kertyi neljän kuntoviiikon aikana 1 142 872 liikuntasuoritusta.

Tiedotus-, julkaisu- ja suhdetoimintaa jatkettiin pääasiassa entisin muodoin. Erilaisia viraston laitoksia, ulkoilualueita, ohjattua toimintaa ja tempauksia esitteleviä taitelehtisiä, karttoja ja ohjelmia toimitettiin ja jaettiin yleisölle 129 000 kpl. Kouluille ja järjestöille lainattiin audiovisuaalista materiaalia, josta mainittakoon 6 äänitettyä 16 mm:n filmiä ja diakuva-arkisto, joka oli ahkerassa käytössä.

Sanomalehdistön välityksellä informoitiin yleisöä sekä maksetuin ilmoituksin että ajankohtaisin uutisin. Kallion virastotalon henkilökuntalehteen toimitettiin »Kuntosanomina».

Lisäksi ohjaustoimisto järjesti erilaisia informaatiotilaisuuksia, mm. koulujen voimis-

Urheiluosasto

telunopettajille ja kävi järjestöjen ja liikelaitosten tilaisuuksissa selostamassa urheilu- ja ulkoiluviraston toimintaa.

Tutkimustoiminta. Kertomusvuoden aikana valmistui kaupungin asukkaiden suhtautumista liikuntaan selvittävä tutkimus, jonka eri tutkimusraporteissa valotetaan seuraavia aiheita:

Helsinkiläisten suhde työpaikkaurheiluun
Lomanviettoivomukset kesällä ja talvella
Aikaisempi ja nykyinen liikuntaharrastus
Sopivimmat liikuntaharrastuksen ajankohdat

Liikuntalajien preferenssit ja kuntotekijät
ulko- ja sisäliikuntatilaisissa

Tiedotustietous ja -toivomukset

Kaupunkilaisten kiinnostus kuntotesteihin

Suhtautuminen kaupungin järjestämiin liikuntatilaisuuksiin

Erilaisten tilaisuuksien maksullisuuskysymys

Teknillinen toimisto hoiti lautakunnan hallinnossa olevien alueiden, rakennusten, laitosten ja laitteiden kunnossapitosekä perusparannustöiden teknillisuonteiset asiat, antoi viraston osastoille asiantuntija-apua sekä huolehti ko. tehtävien yleis- ja erityisvalvonnasta.

Toimiston henkilökuntana oli insinööri ja kaksi rakennusmestaria.

Teknillisen toimiston toimesta lähetettiin kertomusvuoden aikana 24 kirjettä, joista tarjouspyyntöjä oli 17. Näitä lähetettiin kaikkiaan 85 toiminimelle. Tehtyjä piirustuksia merkittiin diaariin 34 ja työtilauksia tehtiin 30. Saatujen tarjousten perusteella tehtiin kertomusvuoden aikana kaikkiaan 12 urakkasopimusta, joita vastaavien töiden yhteissumma oli 1 341 000 mk. Tilausten pohjalta hoidettiin ja valvottiin teknillisen toimiston toimesta 24 työtä, laskutusmäärältään 662 900 mk. Valvottavana olleissa työkohteissa pidettiin kaikkiaan 23 työmaakousta.

Henkilökunta. Osastossa oli kertomusvuoden lopussa 11 viranhaltijaa. Työsuhteisen henkilökunnan määrä oli korkeimmillaan heinäkuussa, eli 335 henkilöä, ja alimmillaan joulukuun alussa, eli 181 henkilöä.

Ulkourheilulaitokset. Urheiluosaston vuoden 1970 aikana kunnostamat kentät ja muut ulkourheilulaitokset olivat seuraavat:

Ulkourheilulaitokset	Lukumäärä
Yleisurheilukenttiä	15
Jalkapallo » (ruohopint.)	22
Jalkapallo » (hiekkapint.)	33
Pesäpallo »	11
Koripallo »	28
Lentopallo »	62
Palloilu » (korttelikenttiä) ..	19
Tennis » (massapint.)	13
Tennis » (asfalttipint.)	15
Ratsastus »	3
Pyöräilyratoja	1
Hyppymäkiä	
kiinteitä	11
putkirakenteisia	3
Pujottelurinteitä	4
Kelkkämäkiä	2
Luistinatoja	54
Maauimaloita	2
Uimalammikoita	1
Uimarantoja	17
Voimistelualueita	1
Voimailulavoja	14

Luistinatorojen yhteinen pinta-ala oli 300 000 m². Kaupungin ratoja oli kaikkiaan 84. Jääkiekkokaukaloita oli 23. Viitoitettuja hiihtolatuja oli 280 km ja ulkoiluteitä 47 km, joista 25 km oli valaistua.

Ulkourheilulaitosten arvioitu kokonaiskäyttö kertomusvuonna oli seuraava:

Kesäkauden aikana

	Henkilöä
Urheilukentät	765 000
Uimalat	710 000

Urheilukentillä, uimaloissa ym. järjestettiin vuoden aikana yht. 7 038 kilpailu- ja muuta tilaisuutta. Yleisöä kävi yhteensä 310 785 henkilöä.

Talvikauden aikana

Luistinradat	1 315 000
--------------------	-----------

Ulkourheilulaitosten käyttö eri urheilumuotoihin kertomusvuoden aikana oli seuraava:

K e s ä k ä y t t ö

Urheilumuoto	Pääsymaksulliset kilpailut	Yleisöä	Pääsymaksuttomat kilpailut	Yleisöä	Varatut harjoitustunnit	Käyttövara- tuilla tunneilla
Yleisurheilu	3	1 076	332	22 462	107	3 765
Jalkapalloilu	87	18 268	4 137	104 285	890	11 850
Pesäpalloilu	29	18 665	396	14 688	504	4 699
Koripalloilu	—	—	15	200	521	8 285
Käsipalloilu	—	—	42	1 325	23	220
Lentopalloilu	—	—	199	9 930	2 892	33 460
Maahockey	—	—	37	2 380	23	680
Tennis	—	—	—	—	7 929	30 015
Paini	1	1 000	—	—	—	—
Pyöräily	2	380	42	4 255	17	128
Uinti, uimanäytökset ja vesipalloilu	4	1 385	63	—	32	600
Koiraurheilu	2	650	4	—	234	—
Ratsastus	2	—	4	—	—	—
Muut tilaisuudet	27	15 700	52	26 150	—	—
Yhteensä	157	57 124	5 323	185 675	13 172	93 702

T a l v i k ä y t t ö

Curling	—	—	—	—	91	—
Jääkiekkoilu	—	—	718	32 720	1 029	21 856
Jääpalloilu	12	3 589	232	10 935	34	2 435
Kaukalopalloilu	—	—	334	8 245	293	5 512
Hiihto ja mäenlasku	1	—	40	1 300	—	—
Pikaluistelu	—	—	27	920	67	735
Taitoluistelu	—	—	3	80	247	4 106
Talvijalkapalloilu	1	259	179	5 438	63	1 203
Muut tilaisuudet	1	1 000	10	3 500	—	—
Yhteensä	15	4 848	1 543	63 138	1 824	35 847

Maauimaloissa kävi kertomusvuonna yhteensä 356 272 henkilöä, josta määrästä Uimastadionilla kävi 229 986 ja Kumpulassa 126 286 henkilöä.

Kertomusvuoden aikana olivat käytettävissä samat sisätoimintatilat kuin edellis-

näkin vuonna. Yrjönkadun 6. kerroksen urheiluhalli otettiin osaston hallintaan ja 3. kerroksen liikuntasali osoitettiin pelkästään ohjaustoimiston käyttöön kuntotoimintaan käytettäväksi, kumpikin syyskauden alusta lukien.

Eri tilojen käyttömäärät:

Tilat	Harjoitus- tunteja	Harjoit- telihoita	Kilpailuja
C-Messuhalli	2 633	15 720	249
Kumpulan uimala	1 543	11 191	—
Pirkkolan urheiluhalli			
palloiluhalli	1 811	23 151	429
uimahalli	768	321 733	6
voimailusali	554	16 165	—
Ruskeasuon urheiluhalli	11 370	71 049	579
Stadionin itäsivun salit	7 326	70 615	181
Yrjönkadun uimahalli			
urheiluhalli	1 387	14 083	—
uimahallit	1 083	137 089	—
liikuntasali	720	11 520	—
Soutustadion	5 200	2 600	—
Yhteensä	34 395	694 916	1 444

Uudisrakennustöitä suoritettiin seuraavasti: Kontulan lähiökentän ja Herttoniemen urheilupuiston pukusuojen rakentaminen; Jakomäen lähiökentän ja Laajasuon lähiökentän rakentaminen; pururadan rakentaminen Eläintarhan ja Uimastadionin maastoon sekä Oulunkylän urheilupuiston sommittelutöiden aloittaminen.

Perusparannustöitä suoritettiin seuraavasti: Taivalsaaren työhuoneen katon uusiminen; Ruskeasuon ratsastushallin yläsalin valaistuksen uusiminen; Velodromin katsomo- ja pukusuojarakennuksen ulkopuolinen peruskorjaus; Kumpulan uimalan sähköteknisten töiden suorittaminen; Soutustadionin

teatterilavan rakentaminen; Yrjönkatu 21:n palloiluhallin ja kuntosalin puku- ja suihkuhuoneiden, Eläintarhan urheilukentän suorituspaiikkojen sekä Meilahden urheilupuiston 3. ja 4. tenniskentän peruskorjauksen suorittaminen; Konalan jääkiekkokentän asfaltoiminen; Uunisaaren uimarannan hiekoituksen suorittaminen; kolmen jääkiekkokaukalon rakentaminen; Uimastadionin poikien suihkuhuoneen laatoittaminen sekä Puotinharjun koululaiskentän, Pihlajamäen jääkiekkokentän, Köökarinkujan korttelikentän ja Herttoniemen urheilupuiston kenttien valaistuksen rakentaminen.

Ulkoilu osasto

Henkilökunta. Kertomusvuoden päättyessä oli osaston palveluksessa 13 viranhaltijaa. Työsuhteista henkilökuntaa oli eniten heinäkuussa, eli 245 henkilöä ja vähiten marraskuussa, 86 henkilöä.

Ulkoilualueet ja -puistot. Osaston hoidossa olevien ulkoilualueiden määrä lisääntyi kertomusvuoden aikana kolmella, joten vuoden päättyessä ulkoilualueita oli yht. 12. Ulkoilupuistojen määrä pysyi ennallaan eli kahdeksana. Uudet ulkoilualueet olivat Porkkalan niemessä sijaitseva 103 ha:n laajuinen Lähteelän alue, Inkoon saaristossa olevassa Älg-sjön saarella sijaitseva 377 ha käsittävä Elisaaren ulkoilualue ja Bromarvin kunnassa sijaitseva 307 ha:n suuruinen Bengtsärin alue. Kaunissaaren ulkoilualueeseen liitettiin Porvoon maalaiskunnan Onaksen kylässä sijaitseva 30 ha:n suuruinen Kaivokari. Salmen ulkoilualueen pinta-ala lisääntyi kertomusvuoden aikana 192 ha ja Nuuksionpään 90 ha. Kallahden niemestä tuli osaston hoitoon 15 ha:n suuruinen alue ja Uutelan alue laajeni 3 ha. Lisäksi siirrettiin lautakunnan hallintoon Bengtsärin alueeseen liittyvä, n. 3 ha:n suuruinen Sandön alue.

Ulkoilualueiden ja -puistojen yhteispinta-ala oli kertomusvuoden lopussa 4 960 ha.

Autojen ja veneiden pääpiirteiseen laskentaan sekä eräiden liikennöitsijöiden ilmoitukseen perustuen arvioitua ulkoilualueiden kävijämäärät olivat seuraavat:

	1970	1969
Karjakaivo	7 000	10 000
Kauhala	2 000	3 000
Kaunissaari	26 000	32 000
Luukkaa	195 000	230 000
Nuuksionpää	25 000	20 000
Pirttimäki	50 000	45 000
Rastila	65 000	90 000
Salmi	70 000	60 000
Uutela	35 000	40 000

Ulkoilupuistojen osalta arvioitiin Seura-saarella käyneen n. 400 000, Mustikkamaalla n. 200 000 ja Pihlajasaarella 75 000 henkilöä.

Salmen ulkoilualueen hiihtohisseissä oli nousukertoja aikuisten osalta 90 366 (ed. v. 73 348) ja lasten 59 393 (59 066) eli yhteensä 149 759 (132 414) kertaa.

Viikonloppu- ja lomamajat. Ulkoilupuistoissa vuosittaisten telttailusopimusten perusteella olevien viikonloppumajojen määrä oli seuraava:

	1970	1969
Yksityisten omistamia	1 138	1 165
Yhteisöjen omistamia	332	316
Yhteensä	1 470	1 481

Rastilan ulkoilualueella olevia 20:ta kaupungin omistamaa lomamajaa ei kertomusvuoden aikana enää vuokrattu helsinkiläisille, koska ne varattiin Rastilaan rakennettavan leirintäalueen käyttöön.

Ulkoilumajat ja saunat. Rastilan ja Pirttimäen ulkoilumajoja ei käytetty enää kertomusvuonna majoitustarkoituksiin. Eri ulkoilualueiden saunoja käytti yhteensä 12 283 henkilöä.

Rakennus- ja korjaustyöt. Ulkoilualueilla ja -puistoissa suoritetuista uudisrakennus- ja perusparannustöistä mainittakoon:

Elisaarella eräiden vanhojen rakennusten kunnostus;

Kaunissaaren porakaivon rakennustöiden aloittaminen;

Kivinokan teiden korjaus ja pysäköinti-alueen istutustyöt;

Luukkaan huoltorakennuksen töiden aloittaminen, ulkoilupolkutyön jatkaminen, ulkoilumajan yleisötilojen laajennustöiden loppuunsaattaminen ja keskustan liikennejärjestelytöiden aloittaminen;

Mustikkamaan teiden perusparannus ja kentän ympäristön istutustyöt;

Nuuksionpään tulotien oikaisun loppuunsaattaminen ja Nuuksionpää-Siikajärvi

ulkoilupolun rakennustöiden aloittaminen; Pihlajasaaren ravintolarakennuksen keittiötilojen korjaus ja varustaminen neste-kaasuliedellä;

Rastilan leirintäalueen rakennustöiden aloittaminen;

Salmen uuden hiihtohissin asennustöiden aloittaminen, koulutusrinteen avaaminen, ulkoilupolkutöiden jatkaminen ja ulkoilumajan sisustustöiden loppuunsaattaminen; Satamasaaren Kotiluodon saunarakennuksen valmiiksi saattaminen sekä

Tullisaaren leirintäalueen perusparannustöiden aloittaminen.

Venesatamat. Kertomusvuoden aikana rakennettiin mm. Naurissalmen ja Vaskilahden venesatamiin uudet laiturit, aloitettiin Pajalahteen tulevan venesataman aallonmurtajan rakentaminen sekä rakennutettiin urakoitsijaa käyttäen 11 uutta teräsbetonista laituri-ponttonia, joiden avulla lisättiin venepaikkojen määrää useissa venesatamissa. Lisäksi kunnostettiin Rastilan huoltorakennukseen sosiaalitalat itäisen venesatamapiirin työntekijöitä varten.

Kaupungin venepaikkoja vuokrattiin vuoden aikana ulkoiluosaston toimesta seuraavasti:

Vuokrattu	Perä- kiinnik- keiset paikat	Perä- kiinnik- keittömät paikat	Yh- teensä
Yksityisille	1 098	319	1 417
Veneyhteisöille ..	2 587	595	3 182
Venehuoltamoille	20	28	48
Poliisilaitokselle .	15	—	15
Rakennusviras- tolle	—	16	16
Yhteensä	3 720	958	4 678

Venepaikkojen määrän kehitys vuosina 1966–1970

	1966	1967	1968	1969	1970
Venepaikkoja	3 665	3 910	4 127	4 335	4 865

Kalastus ja merilinnustus. Kaupungin vesillä kalastamiseen oikeuttavia lupia myytiin kertomusvuoden aikana yhteensä 5 404 (ed. v. 5 424) kpl. Nämä jakaantuivat eri pyydysten kesken seuraavasti:

Pyydys	Lupien määrä	
	1970	1969
uistin	2 392	2 523
verkko	1 989	1 966
koukku	510	383
pitkäsiima	331	348
rysä	42	35
katiska	140	169
Yhteensä	5 404	5 424

Kalavesikartat tulivat maksuttomiksi.

Kaupungin merialueelle istutettiin yhteis-toiminnassa eräiden järjestöjen kanssa 900 000 hauenpoikasta ja 3 500 kaksivuotista meritaimenta.

Vuokrasopimusten perusteella harjoitti yhdeksän helsinkiläistä metsästysseuraa merilinnustusta kaupungin ulkoluodoilla.

Kertomusvuoden aikana tarkastettiin 430 kalastajan ja merilinnustajan luvat. Tarkastusten yhteydessä takavarikoitiin kahdeksan luvaton pyydystä.

Matkailijapalvelu. Lauttasaaren ja Tullisaaren leirintäalueita käytti kertomusvuoden aikana 10 377 kotimaista ja 14 853 ulkomaalaista eli yhteensä 25 230 matkailijaa.

Leirintäalueilla tapahtuneita kotimaisten matkailijoiden yöpymisiä oli 22 648 ja ulkomaalaisten 31 655, eli yöpymisiä yhteensä 54 303. Yöpymisten määrä lisääntyi edelliseen vuoteen verrattuna 25,5 %.

Ulkomaalaisia matkailijoita oli 62 eri kansallisuutta. Heinäkuussa leirintäalueet olivat aika ajoin niin täynnä, ettei kaikkia tulijoita voitu ottaa vastaan.

Suomen Retkeilymajajärjestön hoidossa olleessa Stadionin retkeilymajassa yöpyi kertomusvuoden aikana 14 187 kotimaista vierasta ja 17 411 ulkomaalaista, eli yöpymisiä kaikkiaan 31 598.

Virkistys- ja viihdytystoiminta. Lautakunnan toimesta myönnettiin 195 suuriperheiselle ja vähävaraiselle äidille sekä heidän 171 lapselleen ilmainen 14 vuorokauden pituinen loma Lomaliiton, Virkamiesliiton, Svenska Semesterförbundetin ja Lasten Kesän lomakodeissa.

Kesäkuukausina järjestettiin kaupungin eri puistoissa yhteensä 105 ulkoilmakonserttia, joihin osallistui seitsemän soittokuntaa ja 18 kuoroa. Kesäteattereihin järjestettiin kolme vapaanäytäntöä. Juhannusaattona ei tavanmukaisia kokkoja voitu polttaa kulohälytystilan takia.

Tiedotus- ja julkaisutoimintaa jatkettiin pääasiassa entisin muodoin. Vuoden aikana julkaistiin ja painatettiin osaston toimesta 87 500 yleisölle vapaasti jaettavaa suomen- ja ruotsinkielistä esitettä.

Eläintarhaosasto

Henkilökunta. Eläintarhaosaston henkilökuntaan kuului kertomusvuoden aikana yhdeksän viranhaltijaa ja 33 pysyvästi palkattua työntekijää. Tilapäisen henkilökunnan määrä oli korkeimmillaan 47 henkeä.

Toiminta. Eläintarhassa kävi kertomusvuoden aikana maksaneita kävijöitä seuraavasti:

	aikuisia	lapsia	yhteensä
Korkeasaaren lauttalla	251 033	104 539	355 572
Moottoriveneillä ...	68 146	24 044	92 190
Yhteensä	319 179	128 583	447 762

Tämän lisäksi kävi Korkeasaarella huomattava määrä alle 4-vuotiaita lapsia, joiden lukumäärät eivät esiinny tilastossa, koska heistä ei peritä kuljetus- eikä pääsymaksua. Heidän osuutensa kävijöiden kokonaismäärästä oli 15–18 %. Lisäksi tilastosta puuttuvat talvisaikaan Korkeasaarella vierailleet, joiden määrä oli kertomusvuonna noin

20 000. Edellisestä vuodesta maksaneiden kävijöiden määrä kasvoi 67 226.

Kertomusvuonna kokeiltiin uutena palvelumuotona opastustoimintaa, mutta yleisön kiinnostus oppaan johtamiin kiertokäynteihin oli varsin vähäinen. Tästä johtuen opaille jäi aikaa suorittaa yleisötutkimus. Toisena palvelumuotona aloitettiin lähinnä lapsille tarkoitettu ponijelu, mikä herätti suurta kiinnostusta. Edellisenä vuonna aloitettua neuvontatoimintaa jatkettiin. Neuvontakioski huolehti paitsi neuvonnasta myös tavaran säilytyksestä, löytötavaroista sekä postikorttien ja opaskirjojen myynnistä. Opaskirja muokattiin perusteellisesti uudelleen ja sen myynti kasvoi aikaisempaan verraten moninkertaiseksi. Merkittävä uudistus oli myös se, että eläintarhan jokainen kohde numeroitiin siten, että yleisö saattoi numeroitua reittiä kulkiessa nähdä kaikki eläintarhan eläimet.

Eläinkanta. Kertomusvuoden päättyessä oli Korkeasaaren eläinkokoelmassa 252 eri eläinlajia ja n. 1 200 eläinyksilöä. Uusista eläinhankinnoista mainittakoon kaksi silkkiapinaa, kaksi gepardia, kaksi jaguaaria, kaksi hyeenaa, kaksi vaippasakaalia, kaksi aavikkokettua, yksi villiaasi, kaksi gemssiä, kuusi besoaariantilooppia, kolme saiga-antilooppia, kolme vesikaurista, yksi tari, kaksi alppimurmelia, seitsemän bennetinkengurua, kaksi damakengurua, kymmenen lentävää kettua, kaksi strutsia, kaksi nandua, kaksi partakorppikotkaa, kahdeksan pingviiniä sekä kaksi ruusupelikaania.

Kertomusvuoden aikana myytiin tai vaihdettiin uusiin eläimiin 88 nisäkästä ja 39 lintua.

Vuonna 1970 syntyi Korkeasaarella noin 270 eläinyksilöä.

Kertomusvuoden aikana kuoli joitakin vanhoja eläimiä sekä onnettomuuksien ja sairauden takia muutamia muita eläimiä. Näistä arvokkaimmat olivat partakorppikotka ja kolme lumileopardin pentua, joita emo ei hoi-
tanut eikä niitä kyetty keinohoidolla pelas-

tamaan. Lisäksi jouduttiin teurastamaan joukko sorkkaeläimiä.

Kertomusvuoden aikana suoritettiin eräitä peruskorjaustöitä, kuten vanhan leijonalinan ja eräiden häkkirakenteiden korjaaminen. Lisäksi aloitettiin eläinlääkintöosaston korjaus, saatiin valmiiksi lääkevarasto, leikkaushuone ja pingviinien allas sekä tehtiin useita huoneistokorjauksia. Kevääksi valmistui lasten eläintarha ja vesijohtojen hoito ja houlto otettiin oman henkilökunnan tehtäväksi.

M e n o t j a t u l o t

K ä y t t ö m e n o t olivat kokonaisuudessaan 16 285 562 mk, josta 1 000 202 mk tuli lautakunnan ja viraston, 9 376 649 mk urheiluosaston, 3 606 681 ulkoiluosaston,

1 884 470 mk eläintarhaosaston ja 417 560 mk avustusten osalle.

Menoista oli 4 336 605 mk kiinteän käyttöomaisuuden korkoja ja poistoja, 1 044 951 mk rakennusten ja venelaiturien kunnossapitoa ja 2 288 980 mk alueiden ja yleisten laitteiden kunnossapitoa.

Urheilutoimen uudisrakennustöihin käytettiin 3 118 924 mk, josta 1 119 470 mk urheilun, 1 944 143 mk ulkoilun ja 55 311 mk Korkeasaaren eläintarhan osalle.

Perusparannustöihin käytettiin 1 231 622 mk, josta 772 106 mk urheilun, 334 441 mk ulkoilun ja 125 075 mk Korkeasaaren eläintarhan osalle.

T u l o t olivat kokonaisuudessaan 4 088 892 mk, josta urheilunohjauksesta 139 180 mk, urheilulaitoksista 2 722 855 mk, ulkoilusta 645 892 mk ja Korkeasaaren eläintarhasta 580 965 mk.